

42. ΚΥΚΛΩΜΑ E-R-L-C.

A) Στο κύκλωμα του διπλανού σχήματος δίνονται:

$$E=3\text{V}, R=10\Omega, L=10^{-2}\text{H} \text{ και } C=10^{-4}\text{F}.$$

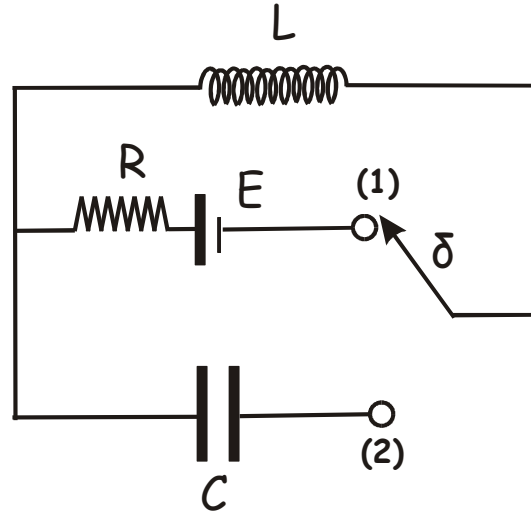
Κάποια χρονική στιγμή μεταφέρουμε το διακόπτη στη θέση (1).

Να βρείτε:

α) Την τελική τιμή I_0 της έντασης του ηλεκτρικού ρεύματος στο κύκλωμα.

β) Το ρυθμό μεταβολής $\frac{\Delta i}{\Delta t}$, της έντασης του ηλεκτρικού ρεύματος στο πηνίο τη στιγμή t_1 , που η ένταση του ρεύματος γίνεται ίση με $i = \frac{I_0}{2}$

γ) το ρυθμό με τον οποίο αποθηκεύεται ενέργεια στο μαγνητικό πεδίο του πηνίου $\frac{\Delta U_B}{\Delta t}$ τη στιγμή t_1 .

B) Τη χρονική στιγμή $t_0=0$ που ένταση του ρεύματος γίνεται $i = \frac{I_0}{2}$, μεταφέρουμε ακαριαία το διακόπτη στη θέση (2).

Να βρείτε:

α) Το ρυθμό μεταβολής της έντασης του ηλεκτρικού ρεύματος στο πηνίο εκείνη τη στιγμή.

β) Την ένταση του ηλεκτρικού ρεύματος τη χρονική στιγμή t_2 , που ο ρυθμός μεταβολής της $\frac{\Delta i}{\Delta t}$, γίνεται ίσος με αυτόν που υπολογίσατε τη χρονική στιγμή t_1 .

γ) Το ρυθμό μεταβολής της ενέργειας στο μαγνητικό πεδίο του πηνίου $\frac{\Delta U_B}{\Delta t}$ τη χρονική στιγμή t_2 .

Συνοπτική λύση:

Aα) Η τελική τιμή I_0 της έντασης του ηλεκτρικού ρεύματος στο κύκλωμα δίνεται από το νόμο του Ohm, $I_0 = \frac{E}{R} = 0,3\text{A}$.

$$\beta) \text{ Από το 2}^\circ \text{ κανόνα του Kirchoff ισχύει, } E - iR - L \cdot \frac{\Delta i}{\Delta t} = 0 \Rightarrow \frac{\Delta i}{\Delta t} = \frac{E - iR}{L} = \frac{3 - 0,15 \cdot 10}{10^{-2}} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \frac{\Delta i}{\Delta t} = 150\text{A/s}.$$

$$\gamma) \frac{\Delta U_B}{\Delta t} = E \cdot i - i^2 R = 3 \cdot 0,15 - 0,15^2 \cdot 10 = 0,45 - 0,225 = 0,225\text{J/s}.$$

Βα) Έχουμε πλέον ένα κύκλωμα L-C που τη χρονική στιγμή $t_0=0$ έχει $i=I=0,15A$ και φορτίο $q=0$. Για το ρυθμό μεταβολής της έντασης του ηλεκτρικού ρεύματος ισχύει

$$\frac{\Delta i}{\Delta t} = -\omega^2 \cdot q. \text{ Για } t_0=0 \text{ είναι } q=0, \text{ άρα } \frac{\Delta i}{\Delta t} = 0.$$

β) Τη χρονική στιγμή t_1 είναι $\frac{\Delta i}{\Delta t} = 150A/s$, άρα για το κύκλωμα L-C έχουμε

$$-\omega^2 \cdot q = 150 \text{ με } \omega = \frac{1}{\sqrt{LC}} = 1000 \text{ rad/s. Άρα προκύπτει } q = -\frac{150}{10^6} \Rightarrow q = -1,5 \cdot 10^{-4}C.$$

Όμως για το φορτίο q , έχουμε $q = Q \sin \omega t$ με $I = \omega \cdot Q \Rightarrow Q = \frac{I}{\omega} = \frac{0,15}{10^3} = 1,5 \cdot 10^{-4}C.$

Δηλαδή είναι $q = 1,5 \cdot 10^{-4} \sin(1000 \cdot t)$ (S.I).

Τότε για $q = -1,5 \cdot 10^{-4}C$ προκύπτει $-1,5 \cdot 10^{-4} = 1,5 \cdot 10^{-4} \sin(1000 \cdot t_2) \Rightarrow$

$$\Rightarrow \sin(1000 \cdot t_2) = -\sin \frac{\pi}{2} \Rightarrow 1000 t_2 = \frac{3\pi}{2} \Rightarrow t_2 = \frac{3\pi}{2 \cdot 1000} \text{ s} = \frac{3T}{4}.$$

Τότε για την ένταση του ηλεκτρικού ρεύματος έχουμε $i = I \cdot \sin \omega t \Rightarrow$

$$\Rightarrow i = I \cdot \sin\left(\frac{2\pi}{T} \cdot \frac{3T}{4}\right) \Rightarrow i = I \cdot \sin \frac{3\pi}{2} \Rightarrow i = 0.$$

γ) Για το ρυθμό μεταβολής της ενέργειας στο μαγνητικό πεδίο του πηνίου $\frac{\Delta U_B}{\Delta t}$

ισχύει ότι $\frac{\Delta U_B}{\Delta t} = -\frac{\Delta U_E}{\Delta t} = -V_c \cdot i$. Τη χρονική στιγμή t_2 είναι $i=0$ άρα $\frac{\Delta U_B}{\Delta t} = 0$.